

Số: 55 /HD-SNN

Trà Vinh, ngày 22 tháng 4 năm 2019

HƯỚNG DẪN
Quy trình kỹ thuật trồng bắp lai
sử dụng phân hữu cơ vi sinh và tưới tiết kiệm nước.

I. CHUẨN BỊ ĐẤT

1. Chọn đất: Cây bắp có thể trồng được trên nhiều loại đất khác nhau nhưng thích hợp nhất vẫn là loại đất thịt; thịt pha cát giàu chất hữu cơ và khoáng (đất phù sa ven sông); đất giữ được nước và dễ thoát nước, không nên trồng bắp lai trên vùng đất nhiễm phèn nặng, vùng quá khô hạn hay vùng thường bị ngập úng.

2. Làm đất:

- Chân đất cát pha, đất xám bạc màu: cày bừa, sang phẳng ruộng.
- Chân đất thịt, đất phù sa: không cần làm đất (mà tiến hành xôm lỗ tía chay).
- Trước khi thu hoạch lúa Đông Xuân 10-15 ngày, tháo cạn nước để đất có đủ độ ẩm, tranh thủ thời vụ gieo ngay không cần tưới nước. Ruộng khô quá có thể tưới tràn ngay sau gieo hạt.

- Sau khi kết thúc thu hoạch lúa Đông Xuân xử lý xong rơm rạ, dọn sạch cỏ ở ruộng kê cả bờ bao, phun thuốc trừ cỏ. Xử lý đất bằng thuốc rải trước khi gieo hạt để trừ dế, kiến. Tiến hành xôm lỗ sâu 5-7 cm, bỏ hạt lấp đất trộn với phân chuồng hoặc tơ xơ dừa.

- Vụ Xuân Hè và Hè Thu bắt buộc bề mặt liếp trồng rộng 1-1,2 m. Rãnh giữa hai liếp trồng: Chiều rộng 30 cm, chiều sâu 30 cm.

II. THỜI VỤ

Trà Vinh cây bắp thường được trồng vào 2 vụ chính là Đông Xuân gieo hạt từ tháng 11-12 dương lịch (dl) cuối mùa mưa khi đất còn ẩm và vụ Hè Thu gieo hạt khoảng tháng 4-5 dl. Ngoài ra, ở những vùng thiếu nước vào vụ Xuân Hè bắp thường được chọn làm cây trồng chính thay cho vụ lúa.

III. MẬT ĐỘ GIEO TRỒNG

Mật độ trồng bắp phụ thuộc vào vùng sinh thái, mùa vụ, thời gian sinh trưởng của giống và điều kiện canh tác, để đảm bảo năng suất bắp cao và ổn định, qua những kết quả thí nghiệm đạt được và kinh nghiệm của các địa phương, khuyến cáo nên áp dụng những công thức mật độ trồng bắp như sau:

- Đối với giống dài ngày trồng với khoảng cách 75 cm x 25 cm, tương ứng với mật độ 53.300 cây/ha (trồng 1cây/1hốc); trọng lượng hạt giống cần gieo từ 15,5-18 kg tùy giống.

- Đối với giống ngắn ngày, thấp cây nên trồng dày với khoảng cách 70 cm x 25 cm (1cây/1hốc) ứng với mật độ 57.000 cây/ha; trọng lượng hạt giống cần gieo từ 16,5-17,5 kg tùy giống.

Lưu ý: Mùa nắng nên trồng dày, mùa mưa nên trồng thưa để hạn chế sâu bệnh và đổ ngã.

IV. CHỌN GIỐNG VÀ CHUẨN BỊ HẠT GIỐNG

Chọn những giống tốt, cho năng suất cao, chống chịu được một số sâu bệnh chính, phù hợp với điều kiện sinh thái, tập quán sản xuất và yêu cầu từ thị trường tiêu thụ của địa phương.

1. Một số giống bắp lai được trồng phổ biến:

- **Giống bắp lai C.919:** C.919 là giống bắp lai được nhập nội từ Công ty Monsanto Thái Lan. C.919 có thời gian sinh trưởng khoảng 95-110 ngày; hạt màu vàng đẹp, dạng hạt bán rãnh ngựa; cây cao trung bình từ 190-195 cm; chiều cao đóng bắp khoảng 90-95 cm; chiều dài bắp từ 16-18 cm, đường kính bắp 4,5 cm; số hàng hạt/bắp từ 14-16 hàng, tỷ lệ hạt/bắp từ 76,8%, trọng lượng 1.000 hạt 290 - 300gr; năng suất trung bình có thể đạt 6-8 tấn/ha/vụ. Giống bắp C919 chịu úng, chống đổ ngã, lá bị bọc kín bắp, nhiễm nhẹ sâu bệnh.

- **Giống bắp lai VN 25-99:** VN 25-99 là giống bắp lai đơn có thời gian sinh trưởng ở phía Nam là 93-98 ngày, cây sinh trưởng nhanh, cứng cây, ít đổ ngã, độ đồng đều cao; chiều cao cây 230-235 cm, chiều cao đóng bắp 120-130 cm, cây có 18-19 lá; chiều dài bắp 18-19 cm, đường kính bắp 4,5-5,0 cm, bắp có 12-14 hàng hạt; khối lượng 1.000 hạt 310-320 gr, tỷ lệ hạt/bắp 78-80%, hạt dạng nửa đá, có màu vàng cam đẹp; năng suất trung bình có thể đạt 6,5-7,5 tấn/ha/vụ. Giống bắp VN 25-99 nhiễm nhẹ bệnh cháy lá và bệnh khô vằn.

- **Giống bắp DK888:** Giống DK888 là giống lai đơn có thời gian sinh trưởng từ 115-122 ngày; chiều cao cây trung bình 200-220 cm, cứng cây, chống đổ ngã tốt; chiều cao đóng bắp từ 90-110 cm; bộ lá gọn, có 19-21 lá; bắp dài 14-16 cm, đường kính bắp 4,2-4,5 cm, mỗi trái có 10-14 hàng hạt, trọng lượng 1.000 hạt 280-300gr; hạt dạng bán rãnh ngựa, có màu vàng cam; năng suất trung bình 6-8 tấn/ha. Ngoài ra, giống DK888 chịu hạn khá, bị nhiễm sâu bệnh nhẹ thích hợp cho những vùng kháng hiếm nước tưới.

- **Giống bắp DK6919:** Thời gian sinh trưởng: 90-95 ngày, chiều cao cây 180-220 cm, chiều cao đóng trái 80-110 cm, chịu hạn, cứng cây, chống đổ ngã, ít sâu bệnh, hạt dạng đá, nửa đá, màu vàng cam, năng suất trung bình 8-9 tấn/ha.

2. Chuẩn bị hạt giống: Trong thực tế sản xuất, sử dụng hạt giống có chất lượng tốt có thể làm tăng năng suất bắp từ 10-15% và giảm được chi phí đầu tư do vậy muốn có vụ sản xuất bắp bội thu thì việc chuẩn bị hạt giống là yếu tố rất quan trọng trong quy trình kỹ thuật trồng bắp.

Những điều cần lưu ý khi mua hạt giống:

- Nên mua hạt giống từ các nhà cung cấp có uy tín, tránh mua hạt giống không rõ nguồn gốc;

- Cần xem kỹ thời gian đóng gói và hạn sử dụng của giống ghi trên bao bì, thông thường hạt giống có hạn dùng là một năm kể từ ngày đóng gói.

V. BÓN PHÂN

1. Liều lượng: Lượng phân tính cho 1 ha: DAP: 200 kg; Urê: 400kg; KCl 100 kg.

2. Cách bón:

- **Lần 1** (Từ 7 đến 15 ngày): 100kg DAP + 50kg Urê (chia làm 2 lần tưới).
- **Lần 2** (Từ 20 đến 25 ngày): 50kg DAP + 150kg Urê + 50kg kali.
- **Lần 3** (Từ 30 đến 40 ngày): 50kg DAP + 150kg Urê + 50kg kali.
- **Lần 4** (Từ 60 đến 65 ngày): Urê: 50kg.

Lưu ý: Các lần bón thúc phân nên kết hợp với làm cỏ, vun gốc và tưới nước.

3. Cách ủ phân hữu cơ vi sinh:

- Vật liệu ủ: Phân bò, trâu, heo, gia cầm các loại; chất độn rơm rạ, tro, trấu, lá thân cây họ đậu,...

- Chế phẩm *Trichoderma*.

- Cách thực hiện: Rãi một lớp chất độn như: rơm rạ, tro, trấu, lá thân cây đậu,... dày 15-20 cm, đáy kích thước 2 m x 2 m, tưới chế phẩm *Trichoderma* và cho một lớp phân gia súc, gia cầm vào hố ủ dày khoảng 20-30 cm, tiếp theo cho chất độn 15-20 cm, tưới chế phẩm *Trichoderma* rồi cho phân chuồng vào, cứ như thế đến khi đạt độ cao 1-1,5 m; sau đó dùng bạt ni lông đậy kín lại để giữ ẩm (40-60%) và kiểm tra thường xuyên ẩm độ đống ủ (dùng tay nắm hỗn hợp phân ủ, thấy nước vừa rịn kẽ tay là được). Trung bình thì ủ từ 1,5-2 tháng là bón cho cây được.

VI. CHĂM SÓC

1. Tưới nước: Cây bắp rất cần nước trong suốt quá trình sinh trưởng và phát triển nhưng không chịu được ngập úng, tùy theo điều kiện đất đai và thời tiết mà cung cấp nước thích hợp. Sử dụng nước hợp lý nhằm giảm chi phí tưới 15-20% đây là điều kiện quan trọng đối với quy trình sản xuất bắp thích ứng với biến đổi khí hậu trong giai đoạn hiện nay.

Để sử dụng nước tiết kiệm, hiệu quả từ khi gieo đến 20 ngày tuổi, nếu đất có đủ độ ẩm, không cần phải tưới nước. Nhưng nếu nhìn thấy cây con có biểu hiện thiếu nước (lá nhỏ, lá quăn) phải tưới bổ sung bằng kỹ thuật tưới phun có gắn vòi sen.

Sau 20 ngày tuổi đến khi thu hoạch nên tưới tràn bằng cách bơm nước theo các đường rãnh trên ruộng, quan sát thấy nước tràn giáp bề mặt đất tiến hành rút nước triệt để ra ngay khỏi ruộng. Tưới nước nên kết hợp với các kỳ bón phân, cần tưới từ 5-10 lần trong suốt quá trình từ gieo hạt đến sau trổ hoa cỡ 20 ngày, tùy theo điều kiện đất đai và thời tiết trong vụ.

Những giai đoạn cây bắp cần nhiều nước:

- Giai đoạn cây bắp được 3-4 lá: Đây là giai đoạn mà cây bắp chuyển từ phương thức lấy chất dinh dưỡng từ hạt mầm sang lấy chất dinh dưỡng từ đất.

- Giai đoạn cây bắp được 6-9 lá: Giai đoạn cây bắp tạo lập các cơ quan sinh thực (bông cờ, chồi bắp).

- Giai đoạn trước và sau khi cây bắp ra hoa 7 ngày: Giai đoạn xác định số hạt, kích thước hạt và sức chứa đồ đầy hạt.

2. Trồng dặm, tỉa thưa: Tỉa cây lần 1 khi cây bấp được 3-4 lá, mỗi hốc chừa đúng với số cây đã dự kiến (1cây/hốc), nếu dư thì nhổ bỏ, nếu khuyết thì trồng dặm bằng nguồn bấp ươm bầu hoặc được tỉa dư khi gieo hạt, khi cây được 6-7 lá thì ổn định luôn mật độ cây trên ruộng, nên xới nhẹ (xới đá chân) để đất tơi xốp giữ ẩm.

3. Làm cỏ, vun gốc:

- Phun thuốc trừ cỏ: 2 ngày sau khi gieo hạt (tức là một ngày sau khi tưới nước lần đầu), lúc đất còn ẩm, tiến hành phun thuốc diệt cỏ.

- Xới đất phá váng, trừ cỏ, bón phân vun gốc vừa: Sau khi bấp mọc đều được 2-3 lá, đất có thể đóng váng và cỏ non cũng đã mọc nên tiến hành xới xáo mỏng kết hợp với biện pháp trừ cỏ dại, bón phân thúc lần 1 và vun gốc (cao vừa) cho bấp.

- Vun gốc cao kết hợp bón thúc lần 2: Khi tiến hành bón thúc đợt 2 cần kết hợp xới xáo, diệt diệt cỏ và lấy đất vun cao, vừa để lấp phân vừa giúp cây chống đổ ngã và tạo thành rãnh thoát nước đến cuối vụ.

VII. THU HOẠCH

Thu hoạch khi trái trên ruộng đã chín hoàn toàn, ẩm độ hạt 28-32% (vỏ bi từ vàng chuyển sang khô). Ủ trái thành từng đống lớn 2-3 ngày, dùng máy đánh tách hạt. Phơi hoặc sấy đến khi ẩm độ hạt còn 14-15%.

Bảo quản: Sau khi phơi, sấy, hạt đã khô ẩm độ còn 14-15%. Nếu bảo quản để lâu cần tồn trữ trong lu, bao kín hoặc kho kín có xử lý thuốc trừ mọt./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (b/c);
- GD và các PGD Sở;
- Các phòng, ban, Đơn vị trực thuộc Sở;
- UBND các huyện, Thị xã, TP;
- Phòng NN&PTNT các huyện, Phòng K.Tế TX, TP;
- Lưu: VT.

K.T. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Huỳnh Kíp Nô